



Hyvien Käytäntöjen Foorumi: Yhdennetty rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu

MSP-webinaari 16.6.2026
Ympäristöministeriö

SUOMEN RANNIKKOSTRATEGIAN (2024) KESKEISET TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

Hyvinvoiva rannikkoluonto



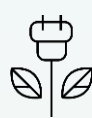
Hyvinvoiva luonto ja toimivat ekologiset prosessit ovat sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin perusta.

Hyvinvoiva rannikkoyhteisö



Paikalliset elinkeinot tarjoavat työtä ja toimeentuloa, mikä on hyvinvoinnin keskeinen perusta. Systeemisen ajattelutavan ja yhdessä laadittujen toimenpiteiden toteuttaminen parantaa rannikkoalueen sosiaalista kestävyyttä ja oikeudenmukaisuutta.

Energian riittävyyden turvaaminen



Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle energiatuotannolle. Energialla on keskeinen rooli huoltovarmuudessa ja kokonaisturvallisuudessa.

Ruoan riittävyyden turvaaminen



Muuttunut geopoliittinen tilanne on luonut isot odotukset kotimaiselle ruoantuotannolle. Ekosysteemien toimivuus on olennainen osa ruoan riittävyyden turvaamista.

Kestävä maankäyttö ja rakentaminen



Rannikkoalueen rakentamispotentiaali ja -rajoitukset tulee tunnistaa riittävän laajalla tasolla huomioiden yksittäisten ja hajanaisten toimenpiteiden kokonaisvaikutukset ja valtakunnallinen tavoitetilä rannikkoalueen kestävästä käytöstä.

Saavutettavuuden parantaminen



Parannetaan rannikkoalueen saavutettavuutta kehittämällä maa-, meri- ja tietoliikenneyhteyksiä.

Poikkeustilanteisiin varautuminen



Rannikkoalueilla varaudutaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin, ympäristö-onnettomuuksiin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen



Kehitetään menetelmiä hankkeiden yhteisvaikutusten tunnistamiseen ja vaikutusten arviointiin.

Ajantasainen tilannekuva



Rannikkoalueesta tuotetaan ajantasainen tilannekuva, joka huomioi ja määrittelee tietopohjaisesti paikalliset erityispiirteet.

Hyvien käytäntöjen foorumi



Perustetaan foorumi rannikkoalueen hyvien käytäntöjen ja tiedon jakamisen vuorovaikutteiseksi kanavaksi.

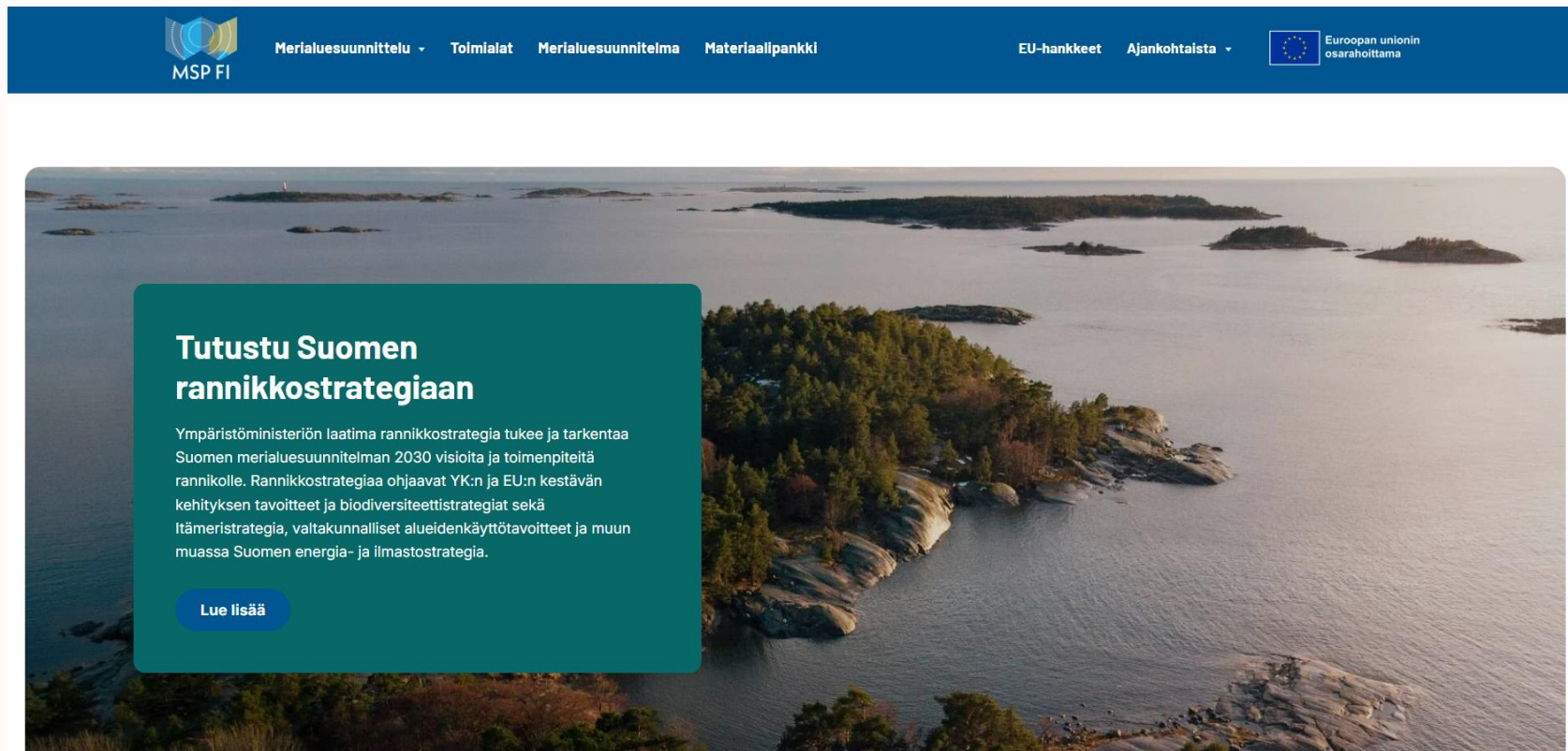


HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN FOORUMI

Hyvien käytäntöjen foorumin sisällöt viedään www.merialuesuunnittelu.fi –sivustolle, sen alisivulle 'Rannikkostrategia'

Hyvien käytäntöjen foorumi 2*vuodessa:

- MSP-webinaari kesäkuu
- MSP-päivät marraskuu





1. HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN FOORUMI 25.11.2025

teemalla Rannikko- ja saaristoalueen resilienssi





2. HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN FOORUMI 16.6.2026

teemalla Yhdennetty rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu

EU:n Ocean Pact ja Ocean Act:n valmistelu rannikko- ja saaristoalueiden näkökulmasta

neuvotteleva virkamies Mari Pohja-Mykrä, ympäristöministeriö

Rannikko, saaret ja syrjäseudut ihmistieteiden näkökulmasta

tutkijatohtori Kirsi Sonck-Rautio, Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos sekä Humanistisen ympäristötutkimuksen tutkimuskeskus, Oulun yliopiston historia,- kulttuuri, – ja viestintätieteiden yksikkö

Rannikkovyöhyke päivitettävässä merialuesuunnitelmassa, tavoite ja toteutus

merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän pj., suunnittelujohtaja Frank Hering, Kymenlaakson liitto

Avoimet yleisökysymykset



EU:n Ocean Pact ja Ocean Act:n valmistelu rannikko- ja saaristoalueiden näkökulmasta

MSP-webinaari 16.6.2026
Ympäristöministeriö

Eurooppalainen valtamerisopimus eli Ocean Pact 6/2025 (Meripaketti)

- EU-komission ei-lainsäädännöllinen kattava strategia, jolla tuodaan yhteen meripolitiikan eri osa-alueet ja luodaan yhtenäinen ja koordinoitu suunnitelma merten hallinnalle.
- Toimeenpano Ocean Act:n avulla. Ocean Act rakentuu uudistettavalle merialuesuunnitteludirektiiville.
- Tavoitteena on, että merialuesuunnittelun strategista roolia kansallisesti toimintoja koordinoivana instrumenttina vahvistetaan, ja kansallisen suunnittelun/tarkastelun lisäksi toteutetaan merialuekohtaisia suunnitelmia/tarkasteluja.
- Suomi pitää Ocean Pactia EU:n meripolitiikan edistysaskeleena ja sen holistista ja horisontaalista lähestymistapaa hyvänä. Suomen kannan mukaan merialuesuunnittelun roolia strategisena merellisten sektoreiden toimintojen yhteensovittamisen sekä meriympäristön hyvinvoinnin huomioimisen työkaluna meripaketin toteuttamisessa tulee painottaa ja vahvistaa sekä kansallisesti että merialuekohtaisesti.



Ocean Pactin prioriteetit

1. Merien hyvän tilan suojeleminen ja ennallistaminen
2. Kestävän sinisen talouden kilpailukyvyn tehostaminen
3. Rannikkoalueiden, saariyhteisöjen ja syrjäisimpien alueiden tukeminen
 - EU Strategy on resilient, prosperous and liveable coastal communities (10.6.2026)
 - EU Strategy for islands (10.6.2026)
 - Updated strategy on outermost regions
4. Merentutkimuksen, meritiedon ja meriosaamisen sekä innovaatioiden edistäminen
5. Merenkulun turvatoimien ja merellisen puolustuksen edistäminen perusedellytyksenä
6. EU:n meridiplomatian ja sääntöpohjaisen valtamerien hallinnon edistäminen



Tavoitteita ja toimia

Hyvinvoivat rannikkoyhteisöt

- Hyvinvoinnin edistäminen: kilpailukykyinen ja monipuolinen sininen talous – kalastusmatkailua, biotaloutta ja merituulivoimaa
- Resilienssin vahvistaminen: ilmastonmuutokseen ja laajempiin ympäristö-, talous-, sosiaalisiin ja turvallisuushaasteisiin
- Elinvoimaisuuden ja elinympäristön laadun parantaminen: edistää vetovoimaisia, osallistavia ja elinvoimaisia alueita, merellisen kulttuurin ja paikallisen identiteetin turvaaminen

Saariston/saarten tulevaisuus

- Taloudellinen kehitys, yhteydet, kilpailukyky ja innovointi: yrittäjyys, kestävä matkailu, digitalisaatio, saavutettavuus
- Energiaturvallisuus, ympäristönsuojelu ja ilmastoresilienssi
- Yhteisöt ja väestökehitys: julkiset palvelut, asuminen, sosiaalinen osallisuus
- Turvallisuus ja kriisivalmius: ilmastonmuutokseen liittyvät luonnonkatastrofit, meriliikenteen riskit ja muut uhat



Merialuesuunnittelussa tulee vahvistaa rannikkoyhteisöjen roolia ja siten edistää merellisten resurssien kestäväää käyttöä, tukea ilmastonmuutokseen sopeutumista ja avata mahdollisuuksia kestäväälle kasvuille.

Ocean Act (EU:n merisäädös)

Yleiset tavoitteet ja aikataulu

- Ocean Act luo oikeusperustan johdonmukaiselle, tehokkaalle ja koordinoitulle rajat ja sektorit ylittävälle merten hallinnoinnille EU:ssa.
- Ocean Act perustuu merialuesuunnitteludirektiivin tarkistukseen, 'modernisoi' MSPD:n. Tämä tarkoittaa, että merialuesuunnittelun toimivaltaa pyritään laajentamaan paitsi kansallisesti, myös merialuekohtaisesti.
- Ocean Act rakentaa hallintokehikon myös eurooppalaiselle merien havainnointijärjestelmälle ja yhteiselle data-portaalille. Von der Leyen julkaisi OceanEye –aloitteen 2.3. ja EU-komissio hyväksyi sen 3.6.2026
- EU-komissio julkaisee Ocean Act –ehdotuksen joulukuussa 2026.



Ocean Actin tavoitteet

1. EU:n politiikkakehysten johdonmukaisuus sekä meriä koskevan raportoinnin yksinkertaistaminen
2. Selkeytetty ja yhdenmukaistettu merialuesuunnittelun hallintomalli jäsenvaltioissa
3. Sidosryhmien varhainen ja merkityksellinen osallistaminen merialuesuunnittelun ratkaisuihin
4. Sujuvat hallintojärjestelyt ja kapasiteetin vahvistaminen
5. Sinisen talouden toimintojen kattavuus, sektorien välisen yhteistyön koordinointi ja monikäytön/monikäyttöalueiden edistäminen
6. Yhdenmukainen ja kattava tieteellinen tietopohja
7. Vahvistettu koordinointi ja yhteistyö jäsenvaltioiden sekä myös kolmansien maiden kanssa merialueilla.



Tarvittavia näkökohtia Ocean Act:ssa

Sosiokulttuurinen tieto. Aineelliset ja aineettomat merelliset arvot muodostavat perustan keskeisille elinkeinoille, kuten kalastukselle ja matkailulle, tukevat virkistyskäyttöä sekä vahvistavat rannikko- ja saaristoyhteisöjen elinvoimaa ja resilienssiä.

Vähimmäisvaatimukset sidosryhmien osallistamiselle ja oppia parhaista käytännöistä.

Integroitu rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu.

Maan ja meren vuorovaikutus tulee ottaa huomioon entistä paremmin.

Vihreän, puhtaan ja digitaalisen siirtymän tulee olla oikeudenmukainen ja osallistava.



Suomessa

- ✓ 95 000 saarta ja luotoa
- ✓ 6 800 km rantaviiva 'venyy' aina 48 000 km
- ✓ 2,5 % väestöstä elää saaristossa
- ✓ 63 000 kesämökkiä
- ✓ 40 % of aluevesistä on yksityisomistuksessa



Strateginen Itämeren merialuesuunnitelma

Merialuekohtaisten erityispiirteiden korostaminen.

Yhteinen tahtotila.

Yhdenmukaistetut suunnittelusykli.

Yhdentäminen merenhoidon kanssa.

Jaettu datan hallinta, yhteiset mallinnukset, yhteinen skenaariotyö, parhaat käytännöt.

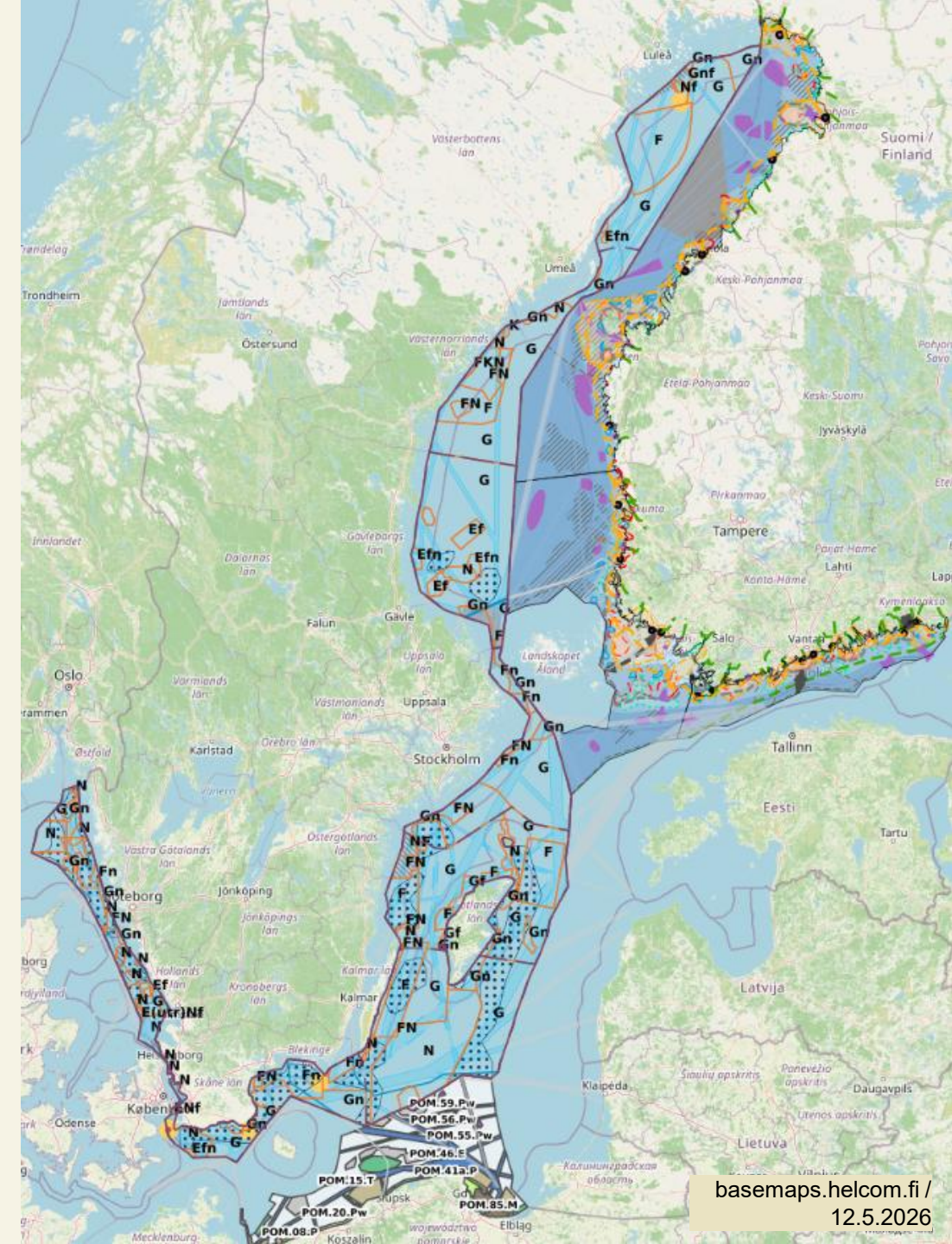
Rajat ylittävät suunnittelukysymykset.

Espoon sopimuksen mukaisen kuulemisen lisäksi tarvitaan pysyviä mekanismeja varhaisen vaiheen sidosryhmäkuulemiseen ja -neuvotteluihin.

Olemassa olevien yhteistyörakenteiden hyödyntäminen.



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment



basemaps.helcom.fi /
12.5.2026

Mari Pohja-Mykrä
Neuvotteleva virkamies, Ministerial Adviser
puh/tel 3582 952 50005
mari.pohja-mykra@gov.fi



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment



2. HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN FOORUMI 16.6.2026

teemalla Yhdennetty rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu

EU:n Ocean Pact ja Ocean Act:n valmistelu rannikko- ja saaristoalueiden näkökulmasta

neuvotteleva virkamies Mari Pohja-Mykrä, ympäristöministeriö

Rannikko, saaret ja syrjäseudut ihmistieteiden näkökulmasta

tutkijatohtori Kirsi Sonck-Rautio, Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos sekä Humanistisen ympäristötutkimuksen tutkimuskeskus, Oulun yliopiston historia,- kulttuuri, – ja viestintätieteiden yksikkö

Rannikkovyöhyke päivitettävässä merialuesuunnitelmassa, tavoite ja toteutus

merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän pj., suunnittelujohtaja Frank Hering, Kymenlaakson liitto

Avoimet yleisökysymykset

Rannikko, saaret ja syrjäseudut ihmistieteiden näkökulmasta

**Yhdennetty rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu –
*Suomen Rannikkostrategian Hyvien käytäntöjen Foorumi –
ympäristöministeriö 16.6.2026***

Kirsi Sonck-Rautio



Oma tutkimustausta

- Väitöskirja “The Fishers of the Archipelago Sea – resilience, sustainability, knowledge, and agency” (Koneen säätiö/UTU)

Post doc – tutkimusta hankkeissa:

- PackageHeroes - New packaging solutions for people, planet and business (STN – hanke/ÅA)
- HUMBIO- Kadonneet, uhanalaiset ja saapuneet lajit – ihmisten suhde Itämeren muuttuvaan biodiversiteettiin (Suomen Akatemia/UTU)
- FAFPE – Flora & Fauna Fennica – Suomen historiallinen lajikartasto (Alfred Kordelinin säätiö/UTU)
- Luonnon kanssa ikääntyminen – hanke (Koneen säätiö/Oulun yliopisto).



- **Euroopan saaria koskeva tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava strategia (EU kommissio, lehdistötiedote 10.6.2026)**

- **Neljä pilaria:**

- **1) Talouskehitys, yhteenliitettävyys, kilpailukyky ja innovointi:**
- **2) Energiavarmuus, ympäristönsuojelu ja ilmastokestävyys:**
- **3) Yhteisöt ja väestö**
- **4) Turvallisuus ja kriisivalmius**

Sosiaalitieteet ja kulttuurintutkimus voivat antaa näkökulmia ja edesauttaa ymmärtämään mm.

- Erilaisten strategioiden, kehityssuunnitelmien ja suojeleohjelmien paikallisia vaikutuksia
- Kyseenalaistaa suunniteltujen toimenpiteiden toimivuutta paikallisessa kontekstissa tai käytettyjen viitekehysten, tai skaalojen mielekkyyttä tai perusteita
- Ratkoa eri sidosryhmien välisiä konflikteja tai ainakin rauhoittaa niiden välisiä jännitteitä
- Löytää näkökulmia siihen, mitkä asiat oikeasti paikallisten mielestä kaipaavat ratkaisuja sekä ehdotuksia ratkaisuiksi
- Auttaa ymmärtämään eri tiedonlajeista ja erilaisten ympäristönkäyttötarkoitusten myötä syntyviä ristiriitoja
- Miten ympäristön representaatiot eroavat ympäristön kokemisesta
- Selvittää eri ongelmien taustasyitä, kehityskulkua ja ajallisia tasoja
- Lisätä paikallisyhteisöjen ja päätöksentekijöiden yhteistyötä ja siten parantaa päätösten sosiaalista hyväksyttävyyttä

Sosiaalitieteiden ja kulttuurintutkimuksen menetelmiä

- Etnografinen tutkimus – osallistuva havainnointi, syvälliset haastattelut, osallistuvat haastattelun muodot, moniaistinen havainnointi, luovat menetelmät ...
- Kyselyt, arkistoaineistot
- Päiväkirjat, muistelmat yms. Tekstit
- Poliittika-analyysit, Asiakirja-analyysit jne.
- Asiantuntijahaastattelut (laaja ymmärrys asiantuntijuudesta)
- Materiaalisen kulttuurin tutkimus
- Muistitietotutkimus
- Osallistava paikkatieto
-

1) Talouskehitys, yhteenliitettävyys, kilpailukyky ja innovointi: edistetään yrittäjyyttä, monipuolisia paikallistalouksia, kestäväää matkailua ja digitalisaatiota samalla kun puututaan yhteyksien puutteisiin, jotka rajoittavat saarten taloudellista toimintaa ja elämää

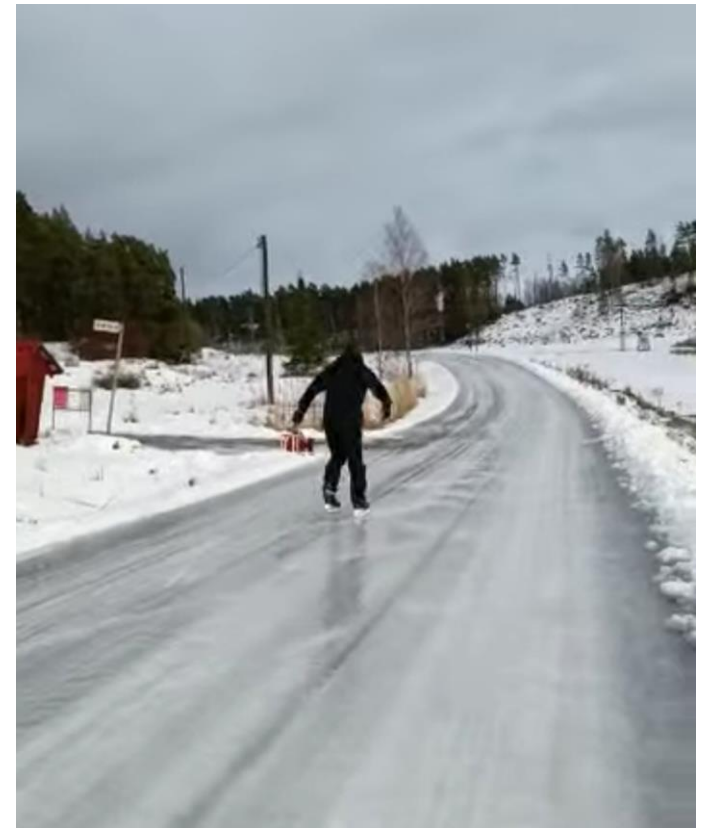
Korppoo (tiedot **Saaristomeren biosfäärialueen asuttavuuskyselystä**) :

- 26 008 henkilöä viettää yön (tai useamman Korppoossa) , 86 686 päiväkävijää sesonkiaikana
- Asuntojen ja majoituksen puute, Lauttajonot
- Samalla kuitenkin erilaisten palvelujen tarjonta lisääntyy ihmismäärän kasvaessa kesällä (Saaristomeren biosfäärialueen asuttavuuskysely)
- Matkailuelinkeino hyötyy, mutta Ihmispaine on kolme kertaa suurempi kuin Korppoossa kirjoilla olevan väestön aiheuttama paine
- Saaristossa on paljon muutakin yrittäjyyttä. Yrityksen pyörittäminen saaristossa on monin verroin kalliimpaa ja monimutkaisempaa – myös varsin kiisteltyä esim. kalankasvatus (Ringbom et al. 2023) tai katoavia, kuten kalastus (Sonck-Rautio 2019)





- Turun saaristossa Jurmon saarella on törmätty ulosteongelmaan. Saarella vierailee vuosittain 30 000–50 000 matkailijaa, ja suuri määrä vierailijoita tuo mukanaan myös suuren määrän wc-jätettä.(Yle 15.8.2024)



Liikkuvuuden varmistaminen ja teiden kunnossapito

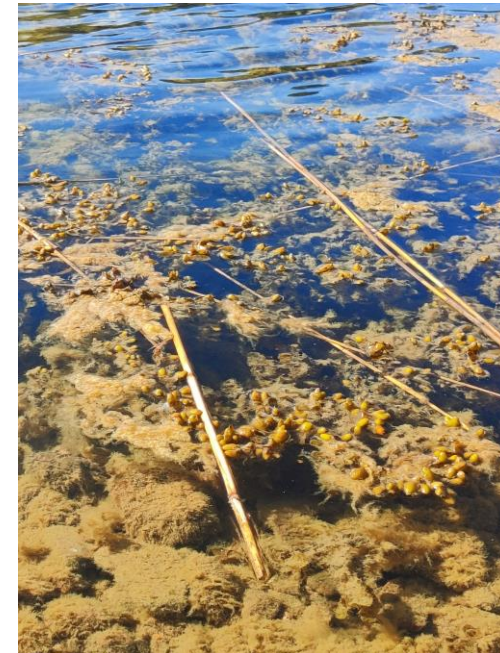
(esim. Takahashi & Sonck-Rautio, conference presentation 2025, article in process)

Tutkimuksia

- Renfors, S. M. (2021). Stakeholders' perceptions of sustainable tourism development in a cold-water destination: the case of the Finnish archipelago. *Tourism Planning & Development*, 18(5), 510-528.
- Ringbom, H. Hellström, M., H., Palsch, C., Tynkkynen, N. & Törnroos-Remes A. (2023). The anatomy of complex marine problems: a case study of decision-making on archipelagic aquaculture.
- Haapalehto, K. ”Saaristoon voi tulla muulloinkin kuin kesällä”: Kulttuurinen ja ekologinen kestävyys Turun saariston matkailun kehittämisessä.
- Saaristomeren biosfäärialueen asuttavuusanalyysin raportit <https://biosfar.fi/fi/osallistu-toimintaan/asuttavuus/>
- Sonck-Rautio, K. (2019). The Endangered Coastal Fishers along the Coast of the Archipelago Sea: The Environmental Conflict in Policy-making. *Ethnologia Fennica*, 46, 5-35.

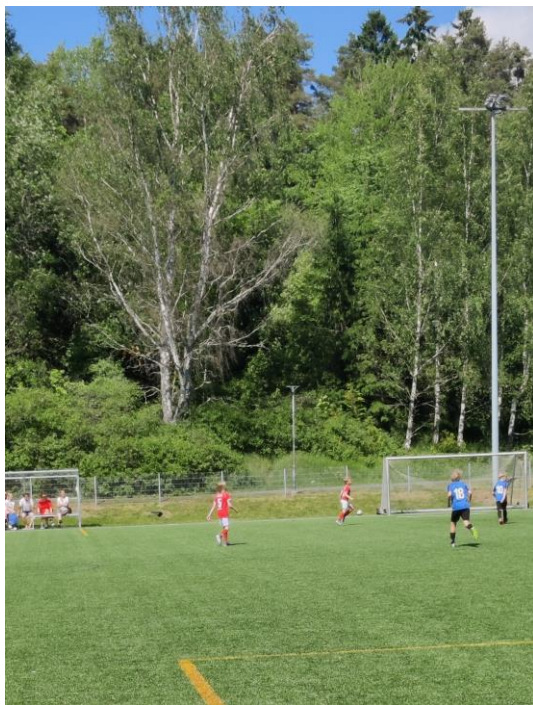
Energiavarmuus, ympäristönsuojelu ja ilmastokestävyys: hiilestä irtautumisen, uusiutuvan energian, ilmastomuutokseen sopeutumisen ja biologisen monimuotoisuuden suojelun nopeuttaminen.

- ”Se, mitä ihmiset ajattelevat eri lajeista, on lajin tulevaisuudelle paljon merkittävämpää kuin se, mitä voimme lukea biologian kirjoista.” (Dolly Jorgensen 2022)
- Esimerkkinä vieraslajinäkemykset ja -asenteet (esim. Sonck-Rautio et al. 2025; Uusitalo et al. 2023)
- Ympäristöhistoria auttaa ymmärtämään lajien ja ympäristön suhteiden syntyä (esim. Räsänen, T. 2025; Latva et al. 2026)
- Luontosidonnaisten elinkeinojen harjoittajat ympäristömuutosten havainnoinnin pioneereina (esim. Kouri & Sonck-Rautio 2022) tai ikääntyvät ihmiset pitkän aikavälin muutosten tulkkeina (Suopajarvi & Sonck-Rautio 2026 forthcoming) tai paikallisten luonnonilmiöiden tietopankkeina (esim. Sigdel, Puolamäki, Virtanen).
- Paikallisen ympäristön kanssa eläminen luo ympäristöperintöä, joka syntyy tekemisen, kokemisen ja ymmärryksen kautta ja on usein vaikeasti tieteen kielelle käännettävää (Tynkkynen et al. 2023)
- Paikallisen ympäristötiedon sovellus parantaa sosiaalista hyväksyttävyyttä esim. kalastukseen tai tuulivoimaan liittyvissä asioissa (esim. Sonck-Rautio 2019; Peltonen, L. et al. 2024)



Tutkimuksia

- Latva, O, Lähdesmäki, H, Sonck-Rautio, K & Uusitalo, H 2024, Introduction – The Human Relationship with the Changing Biodiversity. in Arrivals and Departures : The Human Relationship with Changing Biodiversity. de Gruyter, pp. 1-15.
<https://doi.org/10.1515/9783111215273-001>
- Jetoo, S., Tynkkynen, N., Joas, M., Hellström, M., Sjöqvist, C., & Törnroos, A. (2022). Climate change and the governance of the Baltic Sea environment. *Journal of Baltic Studies*, 53(1), 65–84. <https://doi.org/10.1080/01629778.2021.1989472>
- Kouri, J., & Sonck-Rautio, K. (2022). The voice of ice in the Turku archipelago: narrating icegraphy with environmental ethnography. In *Cold Waters: Tangible and Symbolic Seascapes of the North* (pp. 69-87). Cham: Springer International Publishing.
- Latva, O., Kallioniemi, N., Laine, S., Jämsä, A., Rantala, H., & Tiilikainen, T. (2026). Records of the Harbour Porpoise (*Phocoena phocoena*) in the Finnish Region based on the Digitised Press Data.
- Peltonen, L., Donner-Amnell, J., & Nokelainen, S. (2024). Tuulivoiman hyväksyttävyyden nykytila ja näkymät Suomessa.
- Räsänen, T. (2022). Baltic seals and changing marine frontiers in the twentieth century. In *Cold Waters: Tangible and symbolic seascapes of the north* (pp. 35-50). Cham: Springer International Publishing.
- Sonck-Rautio, K., Lähdesmäki H, & Latva O. (2025). Toivoa ja inhoa Suomen rannikkoseudulla. *Käänteet ja kierrot: Kulttuuriset ympäristömuutokset pohjoisessa*. Kalevalaseuran vuosikirja 104. SKS.
- Uusitalo, H., Lähdesmäki, H., Sonck-Rautio, K., Latva, O., Salmi, H., & Alenius, T. (2025). Alien plants between practices and representations: The cases of European spruce and beach rose in Finland. *Plant Perspectives*, 2(1), 37-60



Yhteisöt ja väestö: julkisten palvelujen, terveydenhuollon, asumisen, koulutuksen ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen väestökadon pysäyttämiseksi ja nuorten pitämiseksi.

- Erilaisten väestöryhmien kokemukset syrjäseuduilla elämisestä. Esim. nuorten vaikeudet löytää harrastusmahdollisuuksia (vaikuttaa suoraan myös perheiden arkeen kuljetusvaatimusten lisääntyessä - epätasa-arvo lajikehityksessä – harrastustoiminta pienen vapaaehtoisjoukon harteilla (Armila et al. 2024) . Koulut voivat olla usein ainoa kohtaamispaikka nuorille ja yksinäisyyttä esiintyy (Vento, S., & Venäläinen, N. 2026)
- Erityisesti teini-ikäisille tytöille ja ”vääränlaisiksi” katsotuista asioista kiinnostuneille pojille pienet kaupungit ovat paikkoja joista halutaan nopeasti pois (Käyhkö 2017)
- Vanhusten elämä syrjäseuduilla supistetaan usein terveydenhuoltoon. He ovat kuitenkin usein hyvin olennainen ja tärkeä osa yhteisöä – seuratoiminta, kyläaktiivit, yritystoiminta jne.
- Vanhustenhuolto voi olla hyvää, mutta haavoittuvaista. Esim. Korppoossa palveluihin ollaan hyvin tyytyväinen. Kuitenkin ajoittain pitkiäkin jonoja ja vaikea päästä. Toimipisteet ovat pieniä, ja näin ollen haavoittuvaisia – pienessä yhteisössä yksittäisellä työntekijällä on suuri vaikutus kokemukseen, jolloin jatkuvuus ja osaaminen ovat erityisen tärkeitä. (asuttavuuskysely 2025) → Infrastruktuurimuutokset, tekoäly ja erilaiset digiloikat vaikuttavat vanhusten huoltoon- Erika Takahashi ja saariston kodinhoidon tutkimus osallistumalla kodinhoitajien työpäiviin

Tutkimuksia

- Armila, P., Halonen, T., Sivenius, A., & Haantio, S. (2024). Syrjäseutu lasten ja nuorten liikkumisen tilana.
- Armila, P. (2025). Moninkertaisessa syrjässä-keskellä omaa elämää: Harvaan asuttu syrjäseutu elämän kehkeytymisen ympäristönä. *Työväentutkimus Vuosikirja*, 39, 70-78.
- Käyhkö, M. (2017). " Vähän niinku metän keskellä ja silleen.": syrjäseutu, yläkouluikäiset tytöt ja tutuksi eletty paikka. *Sukupuolentutkimus-Genusforskning*, 30(3), 7-23.
- Suwa, S., Tsujimura, M., Kodate, N., Donnelly, S., Kitinoja, H., Hallila, J., ... & Yu, W. (2020). Exploring perceptions toward home-care robots for older people in Finland, Ireland, and Japan: a comparative questionnaire study. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 91, 104178.
- Vento, S., & Venäläinen, N. (2026). Syrjäseuduilla asuvien nuorten kokema yksinäisyys: kuvaileva kirjallisuuskatsaus.

Turvallisuus ja kriisivalmius: ilmastokriisiin, meririskeihin ja muihin uusiin uhkiin liittyvien luonnonkatastrofien sietokyvyn vahvistaminen.

- Yhteisön resilienssi on merkittävä tekijä uhkiin varautumisessa ja niiden kohdatessa. Yhteisön resilienssin rakentaminen ja tukeminen on siis tärkeää. (Yeo J, Lin X 2025; Dewaele & Lucas 2022;
- Paikallistiedon merkitys haavoittuvien paikkojen tai ihmisryhmien kohdalla → Tilojen inklusiivisuus turvallisuusuhan kohdatessa
- Kyläyhteisöjen merkitys turvallisuus- ja kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa, esim. Kyläturvallisuushanke kylävara 2025
- Perinteiset tiedot ja taidot ja tilat, esim. Ruoan säilömisessä (Marshall 2023), perinteiset pienviljelymenetelmät (Kallio 2022; Rauhaniemi 2026) , esim. Makean veden lähteiden paikat, mahdollisten piilopaikkojen sijainti (Björkman 2020)



Tutkimuksia :

- Berkes, F., & Ross, H. (2012). Community Resilience: Toward an Integrated Approach. *Society & Natural Resources*, 26(1), 5–20. <https://doi.org/10.1080/08941920.2012.736605>
- Björkman, J. (2020). Waters at the edge: Sacred springs and spatiality in Southwest Finnish village landscapes. In *Sacred Waters* (pp. 220-229). Routledge.
- Dewaele & Lucas (2022) Policymaking to support resilience in democratic countries: an examination of Sweden, Israel, and Australia. *European Journal of Future Research* 10(13), <https://doi.org/10.1186/s40309-022-00200-y>
- Marshall, M. (2023). Prepared for a crisis and the unexpected: managing everyday eventualities through food storage practices. *Food, Culture & Society*, 26(2), 305–326. <https://doi.org/10.1080/15528014.2021.1967643>
- Rauhaniemi, M. (2026). Yhteisöllinen resurssiviisas permakulttuurinen viljely osana varautumista.
- Yeo J, Lin X (2025), "Your communities are vulnerable yet also capable: a viewpoint on community power to crisis resilience research and practice". *International Journal of Public Sector Management*, Vol. 38 No. 6 pp. 687–697, doi: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-01-2024-0024>

Kotiin vietäväksi ajatuksia

- Paikallisten ihmisten merkittävä tieto ja sen hyväksikäyttö – strategioiden toimeenpano vaikuttaa paikallisten ihmisten arkeen ja he tietävät siitä parhaiten
- Pienten kyläyhteisöjen ja muiden toimijoiden huomioiminen päätöksenteossa ja toteutuksessa
- Paikallisten piirteiden huomioiminen parantaa sosiaalista hyväksyttävyyttä ja parhaimmillaan toimenpiteiden tehokkuutta
- Paikallisilla on paljon tietoa, joka voi auttaa päätöksentekijöitä ja tutkijoita

KIITOS

- Kirsi.m.sonck@utu.fi





2. HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN FOORUMI 16.6.2026

teemalla Yhdennetty rannikkoalueen suunnittelu ja merialuesuunnittelu

EU:n Ocean Pact ja Ocean Act:n valmistelu rannikko- ja saaristoalueiden näkökulmasta

neuvotteleva virkamies Mari Pohja-Mykrä, ympäristöministeriö

Rannikko, saaret ja syrjäseudut ihmistieteiden näkökulmasta

tutkijatohtori Kirsi Sonck-Rautio, Turun yliopiston Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos sekä Humanistisen ympäristötutkimuksen tutkimuskeskus, Oulun yliopiston historia,- kulttuuri, – ja viestintätieteiden yksikkö

Rannikkovyöhyke päivitettävässä merialuesuunnitelmassa, tavoite ja toteutus

merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän pj., suunnittelujohtaja Frank Hering, Kymenlaakson liitto

Avoimet yleisökysymykset



Merialuesuunnittelun ja Rannikkostrategian webinaari 16.6.2026

Merialuesuunnitelman alustava luonnos:
Uusi rannikkovyöhyke

16.6.2026

Frank Hering
*Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän pj.,
suunnittelujohtaja, Kymenlaakson liitto*



Euroopan unionin
osarahoittama

Rannikkostrategia ja merialuesuunnittelu tukevat toisiaan

Suomen rannikkostrategia ja merialuesuunnittelu toimivat rinnakkain.

Ne muodostavat yhdessä kokonaisvaltaisen suunnittelukehyksen, jossa otetaan huomioon sekä luonnon että ihmistoiminnan tarpeet.

Suunnittelussa painotetaan monitasoista hallinnointia, osallistavuutta, alueellista yhteistyötä ja ajantasaisen tilannekuvan ylläpitoa.

Merialuesuunnitteludirektiivi edellyttää maan ja meren vuorovaikutuksen huomioon ottamista merialuesuunnitelmia laadittaessa.

Direktiivi korostaa meri- ja rannikkotoimintojen keskinäistä suhdetta sekä hyötyjä, joita merialuesuunnittelu voi tuottaa rannikkoalueen taloudelle ja ekosysteemeille.

Rannikkostrategian keskeisimmät toimenpidekokonaisuudet



Hyvinvoiva
rannikkoluonto

Hyvinvoiva
rannikkoyhteisö

Energian
riittävyyden
turvaaminen

Ruoan riittävyyden
turvaaminen

Kestävä
maankäyttö ja
rakentaminen

Saavutettavuuden
parantaminen

Poikkeustilanteisiin
varautuminen

Kokonaisvaikutusten
arvioinnin
kehittäminen

Rannikkostrategian yhteiset periaatteet



**SUJUVALLA YHTEISTYÖLLÄ
JA VIESTINNÄLLÄ
LÄPINÄKYVÄÄN
PÄÄTÖKSENTEKOON**

Edistetään rannikon
kestävää käyttöä ja hoitoa
yhteistyöllä

Eri sidosryhmien tavoitteet
huomioidaan ja **sovitetaan**
yhteen osallistamisen
ja yhteistyön kautta.

Tuotetaan, jaetaan ja
hyödynnetään tietoa
aktiivisesti ja avoimesti eri
sidosryhmien kesken.

Vertaisopitaan ja **jaetaan**
kokemuksia ja oppeja
yhteisesti matkan varrella.



**ILMASTONMUUTOKSEN
HILLINTÄ, SIIHEN
SOPEUTUMINEN JA
LUONTOKADON TORJUNTA**

Toimitaan **kestävyys ja**
vastuullisuus edellä
rannikolla.

Pidetään **ainutlaatuinen**
rannikko ja saaristo sosiaa-
lisesti, kulttuurisesti ja
ekologisesti hyvinvoivana.

Tunnistetaan ja
huomioidaan **alueellisuus** ja
paikalliset erityispiirteet
niin luontoympäristön kuin
kulttuuriperinnön osalta.

Huomioidaan
luontoarvot ja
suojeleverkostot alueiden
kehittämisessä.



**YMMÄRRYSTÄ
PAIKALLISELTA TASOLTA
KANSALLISEEN JA
GLOBAALIIN KONTEKSTIIN**

Huomioidaan laajasti
erilaiset **kokonais-**
vaikutukset.

Turvataan alueiden
saavutettavuus.

Säilytetään ja **parannetaan**
elinkeinojen
toimintaedellytyksiä niiden
monialaisuus huomioiden.
Vahvistetaan rannikon
taloudellista kestävyyttä.

Huomioidaan **rannikon**
kokonaisturvallisuus ja
huoltovarmuus.



**VAIKUTTAVIA TOIMIA
RANNIKON KEHITTÄMISEKSI,
AKTIIVISTA JALKAUTTAMISTA
JA SEURANTAA**

Tehdään **vaikuttavia**
toimenpiteitä rannikon
tilan parantamiseksi.

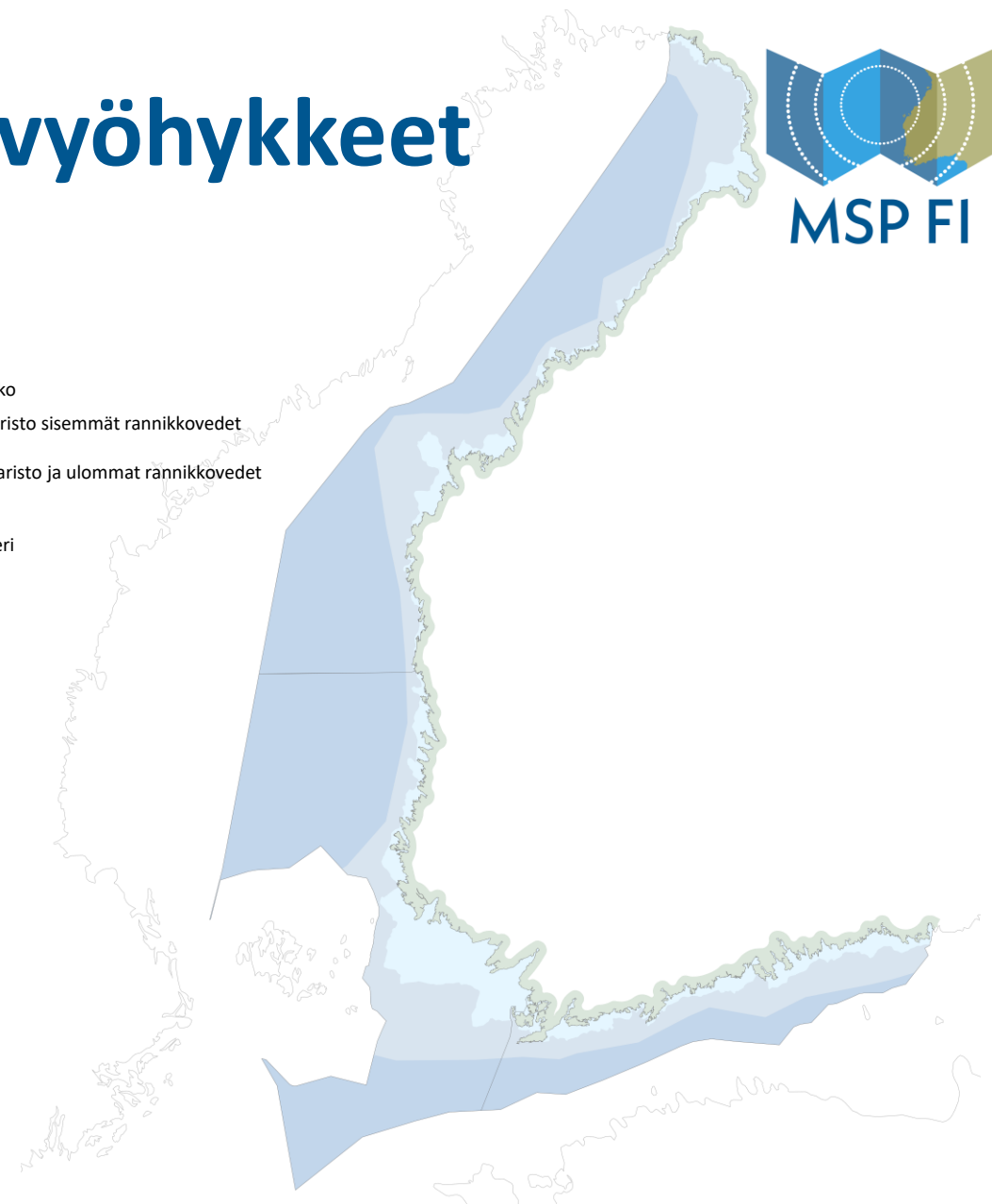
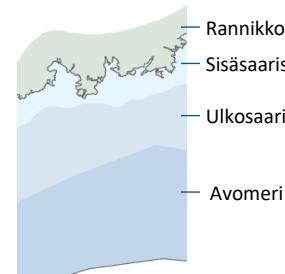
Käytetään yhteisiä **malleja,**
käytäntöjä ja seurantaa
strategian tavoitteiden
toteutumiseen ja
toimenpiteiden
jalkautukseen.

Varmistetaan **riittävä**
rahoitus tavoitteiden ja
toimenpiteiden
edistämiseen. **Jaetaan**
tietoa mahdollisista
rahoitusinstrumenteista
toimenpiteiden
edistämiseksi.

Alustava suunnitelmaluonnos - vyöhykkeet



- Alustavassa suunnitelmaluonnoksessa osoitetaan karttamerkintöjen lisäksi neljä vyöhykettä, jotka ovat:
 - 1) Rannikko (**uusi vyöhyke**)
 - 2) Sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet
 - 3) Ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet
 - 4) Avomeri
- Vyöhykejaon lähtökohtana on koko Suomen rannikon kattava rannikkovesien pintavesityypittely
- Rannikkovyöhyke kattaa n. 10 km vyöhykkeen sisämaasta rantaviivaan.
- Vyöhykkeet toimivat alueen luonnetta kuvaavana kokonaisuutena, jonka avulla alueita ja niille soveltuvaa toimintaa voidaan tulkita



Alustava suunnitelmaluonnos – uusi rannikkovyöhyke

- Rannikkovyöhyke on keskeinen maan ja meren vuorovaikutusalue, linkki valuma-alueiden ja merialueen välillä
- Luontoarvot korostuvat ja vyöhyke on herkkä mm. ilmastonmuutokselle, rehevöitymiselle ja kuormitukselle
- Tiivis ja monipuolinen maankäyttö: kaupungit ja satamat; asuminen, teollisuus, liikenne/logistiikka, matkailu ja virkistys sekä energia
- Maankohoaminen muuttaa rantoja erityisesti Merenkurkussa ja Perämerellä
- Suunnittelussa painottuvat kestävä käyttö ja toimintojen yhteensovittaminen mm. ekologiset yhteydet, saavutettavuus, vapaa ranta sekä toimivat yhteydet ja huoltovarmuus
- Suunnittelussa painottuvat Rannikkostrategia 2030:n mukaisesti luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen sekä rannikkoyhteisöjen elinvoiman vahvistaminen, samalla kun rannikon ja merialueiden käyttö sovitetaan yhteen ja toimintojen yhteisvaikutukset tunnistetaan



Kaikkia vyöhykkeitä koskevat suunnitteluperiaatteet



- Meriympäristön hyvän tilan turvaaminen ja edistäminen
- Meren- ja vesiensuojelun tavoitteiden edistäminen
- Kulttuuriarvojen säilyttäminen
- Merenkulun toimintaedellytysten turvaaminen
- Kansainväliset infrastruktuuri- ja liikenneyhteydet
- Meriympäristön erityispiirteet
- Maan ja meren vuorovaikutus
- Maanpuolustuksen tarpeet
- Kaikkien vyöhykkeiden suunnittelussa ja kehittämisessä on pyrittävä avoimien merinäköalojen ja maisemallisten arvojen säilymiseen.



Merialuesuunnittelun
vyöhykkeet ja merkinnät

MERKINTÄKORTTIKIRJASTO
SUOMEN MERIALUESUUNNITELMA / ALUSTAVA
SUUNNITELMALUONNOS, HUHTIKUU 2026

Rannikkovyöhyke: Suunnitteluperiaatteet



Alueellisten erityispiirteiden tunnistaminen. Vyöhykkeen kehittäminen ja profilointi alueen vahvuuksiin tukeutuen

Maan ja meren vuorovaikutuksen korostaminen

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

Rannikkoyhteisöjen elinvoimaisuuden vahvistaminen

Maankäytön ja merialueiden käytön yhteensovittaminen sekä toimintojen yhteisvaikutusten tunnistaminen

Ekologisten yhteyksien toimivuuden parantaminen

Rannikon saavutettavuuden parantaminen

Vapaan rantaviivan riittävyden huomioiminen

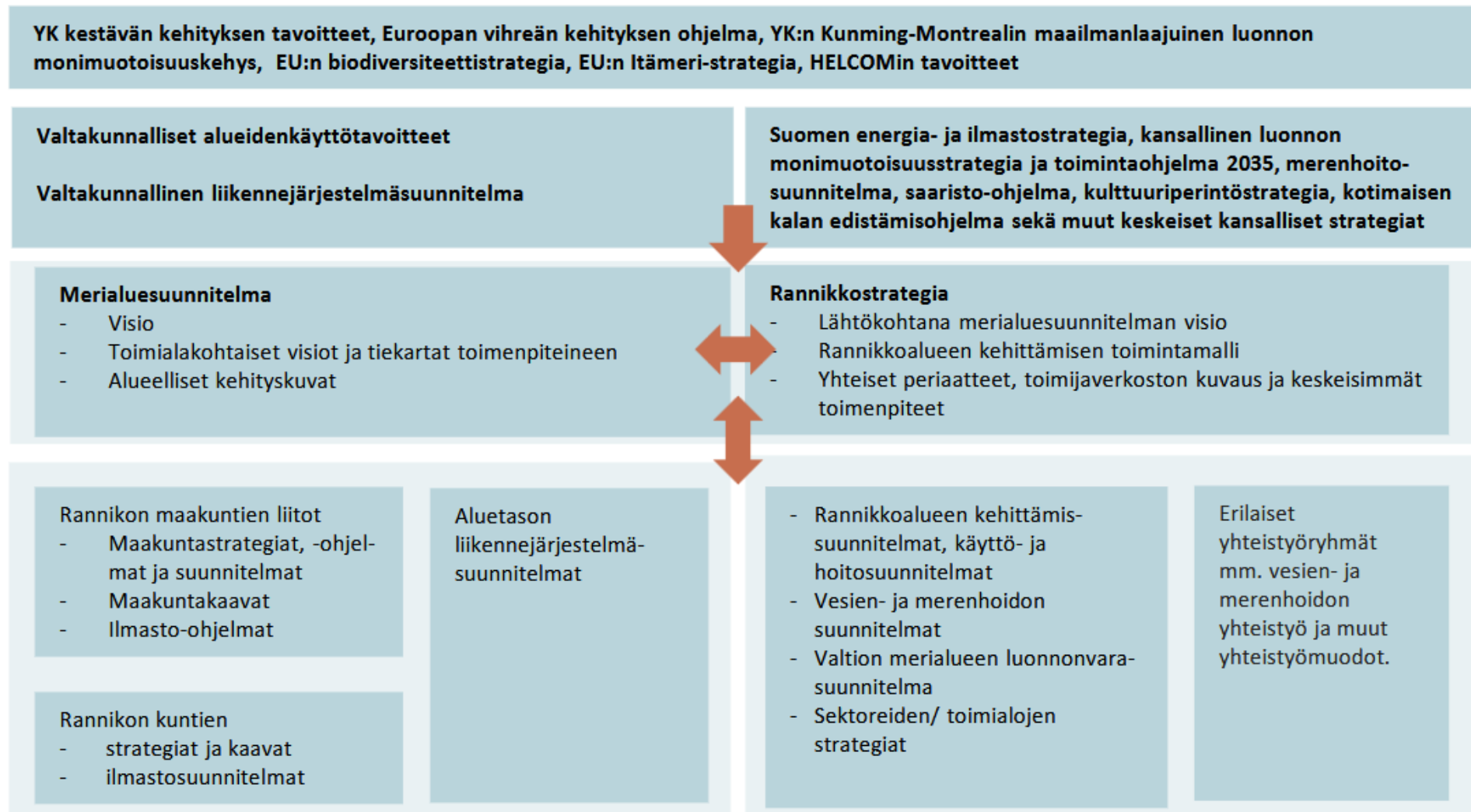
Valuma-alueelta tulevan kuormituksen aiheuttamien vaikutusten vähentäminen

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen

Toimiva ja häiriönsietokykyinen logistiikka satamien, niiden takamaiden ja mantereen jatkoyhteyksien välillä sekä tavara- että henkilöliikenteessä

Toimivat energiansiirto- ja tietoliikenneyhteydet sekä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden tarpeet

Vaikuttavuus syntyy yhteispelistä





Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment
Finland

KYMEN
LAAKSON
LIITTO



Uudenmaan liitto
Nylands förbund



Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund



SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta



ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO



KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND



POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION



LAPIN LIITTO

www.merialuesuunnitelma.fi
www.merialuesuunnittelu.fi

Kiitos!



MSP FI



Euroopan unionin
osarahoittama